

Lehdistötiedote Luxemburg, 16. kesäkuuta 2020

EU:n tarkastajat: rajat ylittäviä megahankkeita on nopeutettava, jotta liikennettä kaikkialla Euroopassa voidaan optimoida

Keskeiset valtioiden väliset liikenteen megahankkeet etenevät EU:ssa odotettua hitaammin. Euroopan tilintarkastustuomioistuin toteaa tuoreessa kertomuksessaan, että niistä kahdeksasta useiden miljardien arvoisesta infrastruktuurista, jotka tilintarkastustuomioistuin tarkasti, kuusi infrastruktuuria liityntäyhteyksineen todennäköisesti ei toimi täydellä kapasiteetilla alun perin suunniteltuun ajankohtaan eli vuoteen 2030 mennessä. Tämän myötä Euroopan laajuisen ydinverkon valmistuminen lykkääntyy edelleen.

EU:n jäsenvaltiot sopivat vuonna 2013, että EU:n ydinliikenneverkon (TEN-T-verkko) rakentaminen saatetaan päätökseen vuoteen 2030 mennessä. Rajat ylittävät liikennehankkeet ovat verkon keskeisiä komponentteja. Hankkeiden tarkoituksena on parantaa Euroopan liikennekäytävien varrella sijaitsevien kansallisten verkkojen välisiä yhteyksiä.

Tarkastajat tutkivat sellaisia suuren luokan moottoriteitä, rautateitä ja vesireittejä, joilla oli rajat ylittäviä vaikutuksia EU:n ydinliikenneverkossa. Tarkastajat selvittivät, oliko näiden liikenneyhteyksien rakentaminen suunniteltu hyvin ja toteutettu tehokkaasti. Tilintarkastustuomioistuin tarkasti kahdeksan EU:n rahoittamaa megahanketta. Niiden kokonaisarvo oli 54 miljardia euroa, ja EU:n rahoitusosuus oli 7,5 miljardia euroa. Hankkeet liittivät yhteen 13 jäsenvaltion liikenneverkkoja. Kyseiset jäsenvaltiot olivat Baltian maat, Belgia, Espanja, Italia, Itävalta, Puola, Ranska, Romania, Saksa, Suomi ja Tanska.

Kaikkien tutkittujen megahankkeiden rakentaminen oli viivästynyt merkittävästi. Keskimääräinen viivästys oli 11 vuotta. Tilanne vaaransi vaikuttavan toiminnan viidessä yhdeksästä valtioiden välisestä käytävästä. Näiden heikkojen tulosten pääasiallinen syy oli se, että jäsenvaltiot usein koordinoivat näitä hankkeita kehnosti. Jäsenvaltioilla on omat investointeja koskevat painopisteensä ja suunnittelumenettelynsä, eivätkä ne aina tue samalla tavalla rajat ylittäviä hankkeita tai investointeja valtioiden välisillä käytävillä. Myöskään hankkeiden toteuttaminen ei aina edisty samaan tahtiin rajan molemmilla puolilla. Tähän mennessä komissio ei ole hyödyntänyt niitä käytettävissään olevia – tosin vähäisiä – oikeudellisia välineitä, joiden avulla se

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Kertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

voisi valvoa EU-tasolla sovittujen painopisteiden toteuttamista siinä tapauksessa, että jotkin jäsenvaltiot jäävät jälkeen.

”TEN-T-ydinverkkokäytävien valmistuminen ajoissa on keskeistä, jotta EU voi saavuttaa toimintapoliittiset tavoitteensa eli tukea kasvua, luoda työpaikkoja ja torjua ilmastonmuutosta”, sanoo kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Oskar Herics. ”Toimia olisi useissa tapauksissa tehostettava, jotta EU:n liikenteen lippulaivainfrastruktuureihin kuuluvat megahankkeet saataisiin valmiiksi nopeammin. Nämä hankkeet ovat näet keskeisiä, jotta Euroopan liikenneyhteydet parantuisivat ja verkko vaikutukset saataisiin käyttöön ajoissa.”

Kahdeksan megahankkeen menot ovat ajan mittaan kasvaneet enemmän kuin 17 miljardia euroa (47 prosenttia). Kasvu on usein johtunut hankesuunnitelmissa ja hankkeiden laajuudessa tapahtuneista muutoksista sekä tehottomasta toteutuksesta. Suurin kasvu havaittiin Seine–Scheldt-yhteyteen kuuluvan Pohjois-Seine–Eurooppa-kanavahankkeen menoissa, jotka lähes kolminkertaistuivat. Romaniassa tarkastajat puolestaan havaitsivat, että yksi A1-moottoritien uusi osuus oli käyttämättömänä ja kaksi osuutta oli yhdistetty toisiinsa väärin. Seurauksena oli varojen haaskaamista ja tehotonta käyttöä.

Tarkastajat havaitsivat lisäksi, että kustannus-hyötyanalyysit, joita jäsenvaltiot olivat tehneet näistä usean miljardin euron suuruisista investoinneista, olivat puutteellisia: liikenne-ennusteet olivat potentiaalisesti ylioptimistisia ja jotkin hankkeet saattavat osoittautua taloudellisesti elinkelvottomiksi. Tämä ongelma koskee varsinkin Rail Baltica -rataa ja Fehmarninsalmen kiinteän yhteyden rautatieosuutta, joilla tulee olemaan aivan liian vähän matkustajia. Tarkastajat havaitsivat myös, että ennen kuin komissio myönsi hankkeille EU:n rahoitusta, se ei tehnyt niiden rakenne-eritelmistä riippumatonta arviota, joka olisi perustunut potentiaalsiin matkustaja- ja rahtiliikennevirtoihin.

Komissio valvoo etäältä, saavatko jäsenvaltiot verkon valmiiksi vai eivät. Komission olisi vahvistettava valvontaansa. Komissiolla ei ole erityistä yksikköä, joka antaisi jäsenvaltioille asiantuntija-apua tämänkaltaisten laajojen hankkeiden ohjaamisessa, eikä komissiolla ole kokonaiskäsitystä hankkeiden edistymisestä. Komissio on kuitenkin viime aikoina alkanut määrittää hankkeilta edellytettäviä tuotoksia ns. täytäntöönpanopäätöksissä. Tämä on askel kohti tilannetta, jossa valvonta ja edistymisen seuranta on tiiviimpää ja vaikuttavampaa.

Toimittajille tiedoksi

Toimintaa, jossa TEN-T-ydinliikenneverkkoa rakennetaan luomalla ydinverkkokäytäviä, säännellään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1315/2013. Komission vastuulla on varmistaa, että jäsenvaltiot saavat liikenteen ydinverkon valmiiksi vuoteen 2030 mennessä, kun taas jäsenvaltioiden vastuulla on toteuttaa yksittäiset hankkeet. Kahdeksalle megahankkeelle on tähän mennessä myönnetty EU:n rahoitusta noin 7,5 miljardia euroa, josta komissio on tähän mennessä maksanut 3,4 miljardia euroa. Komissio on peruuttanut osan alun perin myönnetystä rahoituksesta hankkeiden viivästysten vuoksi (1,4 miljardia euroa 17 tarkastetun hankeosuuden osalta). Komission tutkimuksesta on käynyt ilmi, että jos verkkoa ei saataisi valmiiksi, EU:n talouden mahdollisesta kasvusta menetettäisiin 1,8 prosenttia ja työpaikkoja jäisi toteutumatta 10 miljoonan henkilötyövuoden edestä.

Tilintarkastustuomioistuin tarkasti kahdeksan megahanketta: neljä rautatietä (Rail Baltica, Lyon–Torino-rata, Brennerin pohjatunneli ja Basque Y), yhden vesireitin (Seine–Scheldt-kanava), yhden moottoritien (A1 Romaniassa) ja kaksi multimodaalista yhteyttä (Fehmarnin salmen tie- ja

rautatieyhteys ja E59-rautatieyhteys Puolan satamiin). Kukin näistä hankkeista maksaa enemmän kuin miljardi euroa, ja niistä odotetaan merkittäviä sosioekonomisia hyötyjä.

Erityiskertomus 10/2020 *EU:n liikenneinfrastruktuurit: megahankkeiden täytäntöönpanoa on nopeutettava, jotta verkostovaikutukset toteutuvat ajoissa* on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen sivustolla (eca.europa.eu) 23:lla EU:n kielellä. Lisäksi käytettävissä on monikielistä podgast-tyyppistä äänimateriaalia kahdeksasta megahankkeesta. Euroopan tilintarkastustuomioistuin on aiemmin julkaissut useita erityiskertomuksia, joiden aiheena on ollut EU:n liikenne (ks. [julkaisuportaali](#)).

Kertomusta koskevat tiedustelut: Damijan Fišer

sähköposti: damijan.fiser@eca.europa.eu, puhelin: (+352) 4398 45 510,
matkapuhelin: (+352) 621 55 22 24

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi

Euroopan tilintarkastustuomioistuin tekee kaikkensa voidakseen jatkaa julkisen talouden tarkastustoimintaa EU:ssa vaikuttavalla tavalla ja tuottaakseen ajankohtaisia tarkastuskertomuksia, lausuntoja ja katsauksia covid-19-pandemian aikana, siinä määrin kuin se on nykyisissä vaativissa olosuhteissa mahdollista. Haluamme myös ilmaista kiitollisuutemme kaikille niille, jotka työssään pelastavat henkiä ja taistelevat pandemiaa vastaan niin Luxemburgissa ja EU:ssa kuin muuallakin maailmassa. Olemme lisäksi sitoutuneet tukemaan Luxemburgin hallituksen toimia kansalaisten terveyden suojelemiseksi. Olemme lieventäneet meillä olevan terveyskriisin vaikutuksia henkilöstöömme toteuttamalla varotoimenpiteitä, joilla pienennetään henkilöstön jäseniin ja heidän perheisiinsä kohdistuvaa riskiä niin paljon kuin mahdollista.